

het vyer insteken ende verbranden d' eenen hoop met den anderen. Ende dan waer het al uyt ghedisputeert!"

Màar — het tweede stuk — met de Schrift is ook alles, dèsnoods, te bewijzen, mits men de verschillende methoden van uitlegging maar vast heeft. Wie het niet gelooft, wordt „tot asschen ende polver verbrandt”.

Het derde stuk behandelt de Sacramenten, het vierde de beelden-, heiligen-, hostie-vereering. Het vijfde het wereldsche leven der „Hugenose ende Lutheranen”: van vasten, bidden, abstinentie hebben zij een doodelijken afkeer; hun penitentie is al te gemakkelijk. En het laatste: de walgelijke domheid en boosheid hunner predikanten.

Is het wonder, dat Marnix er aan toevoegt: „ende de Heyligheyt des Paus ende der Papen?” Hervet kaatste en moest den bal verwachten! ⁶³⁾

aanhangsel Een aanhangsel geeft een „Beschrijvinghe der byen, des honichs ende honichraets ende alle datter toebehoort.” Dit heeft veel meer den voor ons gewonen satire-vorm: een doorlopende beschrijving of vertelling, waarvan men de bijtende toepassing zelf heeft te maken; als Swift's Tale of a tub of Vondel's Palamedes.

De Byencorf zelf heeft meer van Erasmus' Laus Stultitiae, de Epistolae obscurorum virorum en de 16^e E.-sche Duitsche satiren. Maar in beide groepen heerscht nog velerlei onderscheid, dat, zoover mij bekend is, nooit systematisch werd onderzocht. ⁶⁴⁾ Dat geeft evenwel niet het recht, de manier des eenen als maatstaf aan te leggen bij den ander; zooals men vaak schijnt te willen doen ten opzichte van Marnix' werk.

zijn vertie zelf behering Van gemis aan zelfbeheersching of uit zijn rol vallen — het bekende verwijt — ⁶⁵⁾ is geen sprake; van begin tot eind spreekt Marnix' ernst zich onmiskienbaar, opzettelijk uit, al is er een ironisch hoofdmotief, dat door het heele werk loopt, het antwoord op Hervet's pochen; de vele bewijzen, die deze nog achterhield, geeft Marnix nu met volle maat. Telkens wordt daarbij de verbluffende zekerheid, waarmee Hervet zijn schijnbewijzen aanvoert, met overdrijving nagebootst en geparodieerd.

Wie over eentonigheid klaagt, ⁶⁶⁾ was niet van zins of bij machte, zich in leven en gevoelens van den auteur te verplaatsen,